

Elżbieta Matyaszevska,

historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych, publicystka, pracownik Instytutu Leksykografii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Autorka publikacji naukowych i popularnonaukowych oraz haseł do *Encyklopedii Katolickiej*. Czynnice współpracuje z Instytutem Sztuki KUL, Filharmonią Lubelską, Uniwersytetem Trzeciego Wieku i wieloma innymi instytucjami zajmującymi się propagowaniem kultury i sztuki.

W 1987 roku ukończyła historię sztuki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na podstawie pracy magisterskiej *Monografia Jamy Michalikowej*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Andrzeja Ryszkiewicza. 12 marca 2008 roku uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych w dziedzinie historii i historii sztuki na podstawie rozprawy pt. *„Wierzę w cuda nie od dziś”, czyli religia w życiu i twórczości Jana Matejki*, której promotorem był prof. dr. hab. Lechosław Lameński.

W latach 1985-1990 wchodziła w skład ogólnopolskiego zespołu badawczego przy Instytucie Sztuki PAN w Warszawie, którego celem było gromadzenie dokumentacji i prowadzenie badań polskiego życia artystycznego XIX wieku (lata 1849-1863) w ramach tzw. programu węzłowego *Polska kultura narodowa, jej percepcje i tendencje*.

W okresie od 1991 do 1993 roku była sekretarzem naukowym zespołu przy Instytucie Sztuki PAN przygotowującego wraz z Wydawnictwem „Arkady” katalog dzieł malarskich Jana Matejki w związku z rocznicami 150-lecia urodzin i 100-lecia śmierci artysty. Dwutomowa publikacja, w której by-

ła autorką kilkudziesięciu haseł katalogowych, została wydana w 1993 roku pod tytułem *Matejko, Obrazy olejne*.

W latach 1992-1993 Elżbieta Matyaszevska współpracowała w Lublinie z redakcjami „Przeglądu Akademickiego” i „Kroniki Tygodnia”, regularnie publikując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej. Przez kolejne lata (1994-2001) dla kilku lubelskich i warszawskich periodyków („Dobre Wnętrze”, „Gospodyni”, „Dziennik Wschodni”, „Akcent”) przygotowywała teksty z zakresu historii sztuki, historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego. Od października 1998 roku do listopada 2000 roku była współpracownikiem redakcji wydawnictw „Twój Poradnik Budowlany” i „Wnętrze Twojego Domu” w charakterze redaktora odpowiedzialnego za kreację działu aranżacji wnętrz i współpracy z rzemiosłem artystycznym. Współpracowała też z warszawskim miesięcznikiem „Zabytki-Heritage”.

Elżbieta Matyaszevska jest autorką książki *„Wierzę w cuda nie do dziś”. Religia w życiu i twórczości Jana Matejki*, Lublin 2007, rozpraw naukowych, np.: *Maria Wodzicka. Zapomniana malarka ze Lwowa*, „Roczniki Humanistyczne KUL” 2007, R. LV, z. 4, s. 279 - 304; *Komunikacja graficzna, czyli plakat polski w dwudziestoleciu międzywojennym*, w: *Komunikowanie i komunikacja w dwudziestoleciu międzywojennym*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2010, s. 219-238; *Eligiusz Niewiadomski – między sztuką a zbrodnią*, w: *Sensacja w dwudziestoleciu międzywojennym (prasa, literatura, radio, film)*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2011, s. 47-55; *Witold Wojtkiewicz – mistrz romantyczno-symbolicznej groteski*, w: *Jacek Malczewski i symboliści. Obrazy kultury polskiej*, Lublin 2012, s. 211-219; *Madonna z Puszczy jako przykład recepcji na ziemiach polskich typu ikonograficznego Matki Bożej Śnieżnej*, w: *Madonna z Puszczy. Sanktuarium Matki Bożej Patronki Leśników, Pani Ziemi Kolbuszowskiej w Ostrowach Tuszowskich*, Lublin 2012, s.146-158 oraz kilkudziesięciu artykułów o polskich artystach, m.in. Józefie Czapskim, Adamie Myjaku, Józefie Pankiewicz, Walerym Rzewuskim, Henryku Siemiradzkiem, Augustynie Zamoyskim.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z historykiem sztuki **dr Elżbietą Matyaszevską**

na temat

Białe złoto *czyli o porcelanie słów kilka*

Zapraszamy

„I jeszcze dodam, że w tej prowincji znajduje się miasto zwane Tiundzu, gdzie wyrabiają talerze z porcelany, mniejsze i większe, najpiękniejsze, jakie oglądać można. I nigdzie indziej nie wyrabiają ich poza tym miastem. I stąd rozwożone są na cały świat [...]” – tak swoje odkrycie nieznanego w ówczesnej Europie porcelany opisywał po koniec XIII wieku wenecki kupiec i podróżnik Marco Polo. Właśnie

w owych relacjach z wyprawy do Chin nazwa „porcelana” pojawiła się po raz pierwszy w kulturze Europy, choć same wyroby z tajemniczej białej gliny, opisane z takim zachwytem przez Wenecjanina, dopiero w następnych stuleciach. Jeszcze w XV i XVI wieku porcelana była absolutną nowością w Europie. A na dodatek była tak droga, że początkowo jej posiadaniem mogli poszczycić się tylko najbogatsi.

Teraz już wiemy, że najdelikatniejszą z ceramik wynaleziono w Chinach już około VIII wieku naszej ery. W mało znanych ówczesnej Europie prowincjach chińskich wytwarzano na dużą skalę białe, lśniące naczynia o różnorodnych kształtach, zachwycające niepowtarzalną i niemal niezniszczalną dekoracją malarską oraz niebywałą wręcz odpornością na działanie czynników atmosferycznych i chemicznych. Dzięki ulepszonej wciąż technologii uzyskano przedmioty o niespotykanych dotąd cie-

niutkich ściankach, mocno przeświecające, ale jednocześnie nieprześlukiwe. Zważywszy na owe zalety oraz fakt, że Chiny nie chciały zdradzić tajemnicy produkcji swojej „ceramicznej doskonałości”, łatwiej zrozumieć przyczyny dla których rozpoczęto w kilku europejskich, niezależnych od siebie ośrodkach, liczne eksperymenty, mające na celu wynalezienie sposobu wytwarzania tego azjatyckiego „białego złota”. Na prowadzone

przez dziesięciolecia alchemiczne badania poświęcano całe majątki, angażując do prac najlepszych chemików i rzemieślników. I w końcu udało się. Poznano tę „wiedzę tajemną” i złamano ostatecznie „chiński monopol” na porcelanę. Dokonał tego w początkach XVIII wieku nadworny alchemik Augusta II Mocnego – Jan Fryderyk Böttger, zaś pierwszą europejską wytwórnię porcelany stała się Miśnia w Saksonii. W kolejnych dziesięcioleciach manufaktury zaczęły powstawać niemal w całej Europie, a porcelanowe zastawy służyły coraz większej rzeszy odbiorców.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z historykiem sztuki dr Elżbietą Matyaszewską

na temat

Białe złoto czyli o porcelanie słów kilka

Spotkanie odbędzie się

w środę 16 października 2013 r. o godz. 18.00

w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM

w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29

www.domkulturyism.pl dom.kultury@spoldzielniasm.pl

Wstęp wolny